

формувати національно-патріотичні почуття, високу моральність, духовні потреби, літературні смаки.

Список використаних джерел

1. Білоус П. В., Шинкарук В. Ф. Давня українська література: Практикум. Житомир, 2003. 164 с.
2. Соболев В.О. З глибини віків: Вивчення давньої української літератури в школі : посібник для вчителя. Київ : Зодіак-Еко, 1995. 156 с.
3. Франко І. Апокрифи і легенди з українських рукописів. Львів, 1986. Т. 1. 348 с.
4. Шевчук В. Дорога в тисячу років. Київ : Радянський письменник, 1990. 216 с.
5. Шевчук В. Як би я викладав уроки біблії в середній школі. *Слово і час*. Київ, 1991. № 1. С. 5–15.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОПИСНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ НАД ЗВ'ЯЗНИМИ ВИСЛОВЛЮВАННЯМИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Теслицька Галина Іллівна

кандидат філологічних наук, асистент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, g.teslitska@chnu.edu.ua

Сучасний розвиток лінгвопедагогіки ставить вимоги до вдосконалення змісту і технологій освіти в Україні, стимулює пошук інноваційних методик навчання. Визначальним положенням Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті є становлення мовленнєво-мовної особистості, яка володіє нормами усного і писемного спілкування, вільно використовує мовні засоби в сферах життя. У цьому аспекті важливим є розвиток правописної компетентності учнів як невід'ємного складника писемного мовлення та загальної культури особистості в цілому [4, с. 19]. Компетентісно орієнтована система навчання правопису передбачає формування й удосконалення правописних умінь і навичок та доведення їх до рівня автоматизму в процесі методично правильної комунікативної діяльності. Формування правописної компетентності передбачає досягнення графічної, орфографічної та пунктуаційної

компетентностей, що вдається досягти передусім у процесі роботи над зв'язними висловлюваннями учнів.

За визначенням лінгводидактів, методика формування правописних навичок і мовленнєвих умінь як основа відповідних компетентностей істотно різняться [3, с. 164]. На відміну від розвитку мовлення учнів, де передбачена творча діяльність, орфографія та пунктуація потребують неухильного дотримання усталених загальноприйнятих норм, вироблення автоматизованих дій та навичок. Водночас методика формування правописних навичок і розвитку мовлення мають чимало спільного: формування комунікативної компетентності учнів, підвищення рівня мовленнєвої культури тощо [2, с. 76]. На переконання Н. Бондаренко, розвинені навички читання, володіння мовленням справляють на правописну грамотність учнів кращий вплив, ніж звичайні прийоми роботи над правописом [1, с. 45].

Аналіз рівня сформованості правописних вмінь та навичок учнів опорного закладу «Карапчівський ЗЗСО І-ІІІ ступенів» (всього 48 учнів 8–9 класів) засвідчив середній та низький рівні правописної грамотності школярів. Однією з причин такого явища вважаємо невідповідність теоретичних знань та практичних вмінь і навичок, оскільки учні, вивчивши правила, не завжди вміють їх застосувати під час виконання тих чи тих вправ, при доборі лексем та конструюванні текстів. Для ефективного формування правописної компетентності потрібно враховувати лінгводидактичні умови, рівень мовного та мовленнєвого розвитку школярів, рівень розвитку уваги, пам'яті, мислення. Правописна компетентність учнів формується з урахуванням неперервного зв'язку граматики та мовленнєвих навичок під час роботи над зв'язними висловлюваннями, оскільки робота з текстовим матеріалом є важливою для повторення комплексу орфограм і пунктограм та ефективним засобом формування правописних умінь і навичок.

Отже, з метою підвищення графічної, орфографічної та пунктуаційної грамотності учнів пропонуємо впровадження елементів завдань із правопису під час роботи над зв'язними висловлюваннями.

Список використаних джерел

1. Бондаренко Н. В. Формування правописної компетентності учнів 5–7 класів на уроках української мови : посібник. Київ : Сам. 2017. 112 с.

2. Мельничайко В. Я. Удосконалення змісту і методів навчання української мови. Київ : Радянська школа, 1982. 216 с.
3. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс. Київ : Ленвіт. 2011. 366 с.
4. Хом'як І. Компетентнісний підхід до навчання правопису української мови. *Українська мова і література в школах України*. 2017. Вип. 11. С. 17–21.

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ СТАВЛЕНЬ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ФОРМАТІ МИСТЕЦЬКОГО КОНТЕКСТУ

Царик Любов Іванівна

кандидат філологічних наук, доцент, Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка, liubovtsar@gmail.com

У модернізованій програмі з української літератури для закладів середньої освіти весь навчальний матеріал організовано з урахуванням наскрізних та змістових ліній з метою впровадження механізму реалізації завдань компетентнісного підходу. Крім цього, в старшій школі навчання української літератури відбувається у форматі загального мистецького контексту.

Українська література є особливим видом мистецтва слова, необхідним складником духовної культури українського народу, потужним чинником гармонійного світосприйняття й самоідентифікації. Література покликана забезпечити пізнавальний, виховний та естетичний розвиток підростаючого покоління, адже вона є носієм ідентичності нації, її генетичного коду, важливим чинником творення національної ідеології, яка допомагає збудувати українську державу й виховати свідомого українця.

Мистецький контекст дасть змогу формувати стійкий інтерес школярів до української літератури як безцінного духовного спадку народу, оригінального мистецтва, сприяє підготовці компетентного й «інтелектуального читача – реципієнта художнього тексту з високим рівнем імпліцитності» [1, с. 12].

Проблема естетичного виховання школярів на уроках української літератури із залученням творів суміжних видів мистецтв була